Intern Memo

Aan: Gemeenteraad Hattem

Van: College van B&W

CC:

Datum: 17 juni 2021

Betreft: Vijfde pakket aan steunmaatregelen corona

Inleiding
Op dit moment, in het tweede kwartaal van 2021, is duidelijk dat corona nog steeds veel gevolgen heeft voor inwoners, maatschappelijke organisaties, de cultuursector, sportverenigingen en ondernemers in de gemeente Hattem. Gelukkig kennen we op dit moment ook al een aantal versoepelingen omdat de besmettingscijfers dalende zijn terwijl de vaccinatiegraad juist stijgt. Toch zijn de gevolgen van de coronacrisis nog allesbehalve voorbij. Geconstateerd wordt dat er verschillende ontwikkelingen zijn die aanleiding geven om een vijfde pakket aan steunmaatregelen vast te stellen. Daarnaast heeft ook u als raad en college aangegeven behoefte te hebben om een vijfde pakket aan steunmaatregelen te ontwikkelen, op deze manier hebben we ook in dit kwartaal een pakket aan steunmaatregelen net als alle voorgaande kwartalen sinds het begin van deze crisis. Vanwege de versoepelingen en het verbeteren van de situatie rondom het virus zou het voorstel zijn om na dit vijfde pakket aan steunmaatregelen niet langer vast te houden aan deze structuur van het maken van steunpakketten in elk kwartaal. Maar uiteraard blijven we de gevolgen van de coronacrisis scherp in de gaten houden, alsmede de budgetten die mogelijk vanuit het Rijk komen. Op basis daarvan kan besloten worden of en wanneer er weer een steunpakket zal volgen.

Het document dat voor u ligt is het voorstel voor het vijfde pakket aan steunmaatregelen in het kader van de coronacrisis. Hierbij bent u als raad ook meegenomen ter consultatie. Bij dit pakket zijn een aantal budgetten die vanuit het Rijk naar ons toegekomen zijn, ingezet om de gevolgen van de coronacrisis voor de Hattemer samenleving te verzachten. De voorzichtig positieve ontwikkeling rondom het virus maakt dat er in tegenstelling tot vorige pakketten wat meer vooruit gekeken wordt, onder andere met de maatregelen rondom jeugd en kwetsbare groepen. Het is logisch om op dit moment weer opnieuw te bekijken waar we deze budgetten aan willen besteden. Voor het vijfde pakket hebben we eenzelfde opbouw aangehouden als de eerste vier steunpakketten, dit zodat het overzichtelijk blijft.

Ontwikkelingen
Als gemeente Hattem hebben we in de afgelopen periode goed contact gehouden met onze partners in de gemeente. De terrassen mogen onder voorwaarden weer worden geopend, de winkels zijn weer open. Voor de sportverenigingen mag langzaam iets meer, evenals bij de muziekverenigingen. Op dit moment mogen ook de musea weer open. Er zijn dus positieve ontwikkelingen, maar dat betekent helaas niet dat er geen gevolgen meer zijn van de coronacrisis. Deze zijn nog steeds goed merkbaar in de Hattemse samenleving en dus ook bij verschillende partijen en ondernemers. Vandaar dat de gemeente Hattem middels dit vijfde pakket de pijn van de coronacrisis weer probeert te verzachten. Gelukkig zien we ook dat er voor verenigingen steeds wat meer mogelijk is, waardoor de sociale cohesie iets minder onder druk komt te staan. Dit aspect is in de vorige steunpakketten vaak

aan bod geweest. Het is echter niet zo dat de zorgelijke ontwikkeling die toen geconstateerd was, helemaal verdwenen is. Daarom proberen we met maatregelen die nog uitgewerkt worden voor onder andere eenzame ouderen, kwetsbare groepen en ook de jeugd deze zorgelijke ontwikkeling gedeeltelijk te stoppen. We kunnen dit als gemeente niet geheel voorkomen, maar we dragen ons steentje bij.

Proces
Bovenstaande ontwikkelingen zijn de aanleiding geweest om het proces in gang te zetten om te komen tot een vijfde pakket aan steunmaatregelen. Hoe dat proces eruit ziet wordt hieronder beschreven.

Het doel van dit memo is een samenhangend pakket aan maatregelen ter besluitvorming voor te dragen om deze daarna voortvarend uit te kunnen voeren.

We hebben met verschillende partijen contact opgenomen en onderzocht hoe groot de gevolgen van de coronacrisis zijn voor de betreffende doelgroep. Het streven is om in dit memo alle doelgroepen in beeld te hebben die ook in het vorige steunpakket in beeld waren. Daarnaast hebben we ons gebaseerd op de ontvangen verzoeken van partijen en welke regelingen er zoal beschikbaar zijn op landelijk en provinciaal niveau. Op basis van deze informatie hebben we een pakket aan steunmaatregelen opgesteld dat voor deze fase extra steun kan bieden aan de zwaarst getroffen partijen. Hierbij zijn sommige doelgroepen wel genoemd in dit memo, maar hebben wij daar op dit moment geen maatregelen voor getroffen. Als dit zo is, dan wordt uitgelegd waarom er op dit moment geen maatregelen getroffen worden voor de betreffende doelgroep.

Om te kunnen waarborgen dat er een compleet beeld is over de gevolgen van corona, is het belangrijk dat er input van veel verschillende kanten geleverd werd. Daarom is er met onze partners gesproken en is er tijdens dit proces met collega's, u als raad en het college gesproken. Bij deze gesprekken zijn ook ideeën voor maatregelen opgehaald.

Financieel
In de decembercirculaire van 2020, de maartcirculaire van 2021 en de meicirculaire van 2021 zijn budgetten vanuit het Rijk voor het bestrijden van de gevolgen van de coronacrisis naar de gemeente Hattem toegekomen. De meeste van die budgetten zijn bedoeld om in te zetten voor de samenleving en een aantal zijn bedoeld zodat de gemeentelijke organisatie maatregelen kan uitvoeren en daarmee niet vrij inzetbaar. Dit betekent dit pakket aan steunmaatregelen grotendeels bekostigd kan worden uit deze Rijksbudgetten. Voor een deel wordt het ingezet voor al concrete maatregelen en voor een deel worden er nog maatregelen uitgewerkt die vanuit deze budgetten bekostigd kunnen worden. Onderaan het document vindt u een overzicht van de financiën van dit pakket aan steunmaatregelen.

Communicatieparagraaf

Het is belangrijk om het vijfde pakket steunmaatregelen breed onder de aandacht te brengen. Door brede en gerichte aandacht voor de maatregelen uit het pakket zorgen we er voor dat zo veel mogelijk inwoners, ondernemers, verenigingen en organisaties uit Hattem gebruik kunnen maken van de maatregelen die voor hen bedoeld zijn. We zullen hierin gezamenlijk optrekken met onze partners om zo gericht mogelijk mensen te bereiken. Hieronder treft u een voorstel voor brede communicatie aan. Zodra de maatregelen met college en raad besproken en meer vast omlijnd zijn, vullen we dit aan met een voorstel voor communicatie gericht op de doelgroepen van de maatregelen. Via de volgende kanalen delen we het nieuws over de steunmaatregelen:

- Persbericht: direct na vaststelling in de gemeenteraad
- Overzicht van persbericht en maatregelen op de website
- Sociale media
- Coronapagina in de Hattemer
- Overleg met onze partners

Maatregelen per beleidsterrein

In dit stuk van de memo wordt uitgewerkt welke maatregelen voorgesteld worden en waarom. Daarnaast worden de financiële effecten van de maatregelen omschreven.

Sport

In het derde en vierde steunpakket zijn voor de sport een aantal generieke maatregelen genomen. Zo is voor (buiten)sportvereniging die bij de gemeente een accommodatie huren, de huur voor de eerste helft van 2021 niet in rekening gebracht. Ook is er voor de sportverenigingen die een accommodatie in bezit hebben een vergoeding beschikbaar gesteld ter hoogte van de OZB. Deze ondersteuning heeft met name betrekking op de verenigingen die door de coronamaatregelen met sterk teruglopende kantine inkomsten te maken hebben. Dor deze lastenverlichting heeft de raad de verenigingen kunnen helpen een tegenwicht te bieden aan de dalende inkomsten.

In het vierde steunpakket is de hoop uitgesproken dat er bij de totstandkoming van het voorliggende steunpakket maar perspectief zou zijn voor de verenigingen. Inmiddels is er vanaf de zomer voor de verenigingen weer meer perspectief te zijn om aan de slag te gaan. Daarom worden er in dit pakket geen generieke maatregelen voor sportverenigingen voorgesteld. Mocht de situatie in de zomer onverhoopt verslechteren dan kan alsnog in een eventueel volgend steunpakket een andere afweging gemaakt worden.

Cultuur

Ontwikkelingen in de culturele sector

In de afgelopen periode waren er een aantal ontwikkelingen in de culturele sector. Zo waren de Hattemse musea nog steeds gesloten, al zijn zij op dit moment weer geopend. Bij de muziekverenigingen zagen we ook dat er langzaam weer wat meer mogelijk werd. Hopelijk is dit een opmaat naar een zomer/najaar waarin wellicht alle culturele partijen wat meer mogen. Vanuit het Rijk is er een budget naar de gemeente Hattem toe gekomen om de culturele partijen te ondersteunen in deze coronacrisis. Een aantal voorstellen om de pijn te verzachten voor de culturele sector in Hattem vindt u hieronder.

1.1 Ondersteuning van de drie musea

De drie musea in Hattem worden hard getroffen door de gevolgen van het coronavirus, sinds de uitgave van het derde steunpakket is aan deze situatie (helaas) lange tijd niets veranderd. Echt is het zo dat op dit moment de musea weer open mogen, maar dit is beperkt met een aantal maatregelen voor bijvoorbeeld bezoekersaantallen. Als gemeente willen we daarom wederom de musea extra ondersteunen op financieel gebied. Wij willen vervolgens maatwerk leveren aan de musea door te kijken op welke wijze de gemeente ondersteuning kan bieden daar waar de musea nog met ernstige tekorten kampen. Vooruitlopend op deze ondersteuning is het innen van de huur voor de twee musea die huurders zijn van gemeentelijke gebouwen opgeschort. Het voorstel is daarom nu kwijtschelding van de huur over het eerste half jaar van 2021. Gelijktijdig willen we ook het Bakkerijmuseum nog extra ondersteunen, dit zal gebeuren via maatwerk. Het bedrag waar het Bakkerijmuseum mee ondersteund gaat worden is gebaseerd op de helft van de subsidie die wij jaarlijks verstrekken ten behoeve van de huisvesting.

<u>Financieel effect:</u>

Voor deze maatregel zal een budget benodigd zijn van ongeveer € 25.000,- Dit bestaat enerzijds uit een bedrag van €10.000,- voor het Bakkerijmuseum. En anderzijds zijn de bijdragen voor het Voerman Museum en het Anton Pieck museum in totaal ongeveer €15.000,-.

1.2 Ondersteuning van de Dijkpoort
Ook voor de Dijkpoort geldt dat het innen van de huur voor het eerste half jaar van 2021 is opgeschort, vanwege de sluiting van de Dijkpoort. Daardoor is er voor de Dijkpoort geen mogelijkheid geweest om bezoekers te ontvangen. Ook bij de Dijkpoort stellen we voor om de huur van het eerste halfjaar van 2021 kwijt te schelden.

Financieel effect:
Het kwijtschelden van de huur voor het eerste half jaar van 2021 betekent een vermindering van de huurinkomsten van de gemeente met ongeveer € 600,-.

1.3 Aanjaagbudget culturele sector
Vanuit het budget dat vanuit het Rijk is gekomen is ons voorstel om het voor alle gesubsidieerde partijen in de culturele sector mogelijk te maken om, zodra de corona situatie dit toelaat, weer activiteiten te ontplooien. Middels een apart budget willen we daar als gemeente de partijen een steuntje in de rug mee geven. Een culturele partij zou dan op laagdrempelige wijze een aanspraak kunnen doen op een gedeelte van dit budget om een activiteit te organiseren. Op deze manier hopen we als gemeente bij te dragen aan de "herstart" van de culturele sector zodat het rijke culturele leven in Hattem weer op kan bloeien. Er dient nog wel rekening gehouden te worden met de op dat moment geldende coronamaatregelen voor regionale evenementen.

Financieel effect:
Voor deze maatregel is een budget van €15.000,- beschikbaar vanuit het budget voor cultuur dat het Rijk ons heeft toegekend.

Jeugdigen in coronatijd
De sociale impact van het coronavirus op het leven van kinderen en jongeren is groot. Daarom heeft het kabinet binnen verschillende steunpakketten financiële middelen vrijgemaakt voor de jeugd. De afgelopen periode hebben we met verschillende partners binnen zowel het CJG als het onderwijs geïnventariseerd welke problemen en risico's worden gesignaleerd bij jeugdigen, die gerelateerd kunnen worden aan het coronavirus. Gezamenlijk met partners willen we de beschikbare middelen inzetten voor onze Hattemse jeugdigen op o.a. de volgende thema's:

Jongerenwerk
Het aantal meldingen van jeugdoverlast is in Hattem flink gestegen (een verdrievoudiging t.o.v. vorig jaar). Er is sprake van o.a. overlast, vandalisme en diefstal. De signalen over de jongeren zijn zorgelijk. De aanname is dat deze signalen te relateren zijn aan (de gevolgen van) de coronamaatregelen. Om te voorkomen dat deze jeugd verder afglijdt, is snel actie ondernomen. Dit heeft het college gedaan door onder andere het jongerenwerk gedurende 7 weken in het voorjaar met 8 uur per week uit te breiden. Deze uitbreiding van het jongerenwerk is, vooruitlopend op dit vijfde steunpakket, financieel gedekt met de jongerenwerkgelden, die in het kader van corona door het Rijk beschikbaar zijn gesteld.
In dit vijfde steunpakket stellen we voor om de beschikbare jongerenwerkgelden, naast de uitbreiding van het jongerenwerk gedurende de 7 weken in het voorjaar, ook in de zomer en zo nodig in het najaar het jongerenwerk tijdelijk uit te breiden.

Naast de uren-uitbreiding van het jongerenwerk, is het jongerencentrum 'Ons plekkie' in de Marke ook weer regelmatig geopend. Op die manier hebben jongeren een alternatief om naartoe te gaan en blijven de jongerenwerkers, naast het straatwerk, in contact met de betreffende jongeren.

Sociaal emotionele ontwikkeling
Zonder twijfel hebben de coronamaatregelen gevolgen gehad voor kinderen en jongeren uit Hattem. Zowel professionals uit het CJG, als professionals van de Hattemse scholen geven aan dat de maatregelen van invloed zijn op de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen en jongeren. We willen de komende periode verschillende trainingen aan kinderen en jongeren uitbreiden (via het CJG en via de scholen), die hun mentale weerbaarheid versterken. Denk hierbij aan weerbaarheidstrainingen van bijv. Kickfit, Marietje Kessels en Blij met mij.

Activiteiten gericht op ontmoeting en bewegen
Een deel van de corona gerelateerde jeugdbudgetten willen we inzetten voor het aanbieden van extra activiteiten voor kinderen en jongeren die gericht zijn op ontmoeting en bewegen. Hierbij denken we aan extra aanbod van de buurtsportcoaches, jongerenwerk, aanbieden van bijv. workshops en bijvoorbeeld uitbreiding van het Gezonde School aanbod.

Nationaal programma onderwijs
Onderwijs en gemeenten worden vanuit het Nationaal Programma Onderwijs opgeroepen om samen te kijken hoe we leerlingen kunnen ondersteunen die het moeilijk hebben door schoolsluitingen en corona. De middelen die het Rijk hiervoor beschikbaar heeft gesteld gaan grotendeels naar de scholen voor het funderend onderwijs. Maar gemeenten krijgen ook een klein deel van het budget om het onderwijs hierbij te ondersteunen. In juli wordt gekend hoe hoog het budget zal zijn. We zijn hierover met de Hattemse scholen in gesprek. Zij geven aan dat behoefte te hebben aan aanbod dat de sociaal emotionele ontwikkeling ondersteund, zoals weerbaarheidstrainingen en cultuurprojecten.

<u>Financieel effect</u>
We ontvangen vanuit het Rijk vanuit verschillende steunpakketten financiële middelen ten behoeve van onze Hattemse kinderen en jongeren. In totaal is er een budget van ongeveer € 34.000,- beschikbaar. We stellen voor dit bedrag beschikbaar te stellen voor de hierboven genoemde thema's.

Steunmaatregelen voor zorgaanbieders jeugd, WMO en maatschappelijke opvang en beschermd wonen
Afloop meerkostenregeling 2020
In eerdere steunpakketten hebben we u geïnformeerd over de meerkosten regeling voor zorgaanbieders. Alle aanvragen voor de compensatie van meerkosten gemaakt in 2020 zijn inmiddels beoordeeld. Het beschikbare budget voor het compenseren van de meerkosten was ruim voldoende.

Welzijn
Onder de noemer 'Bestrijden eenzaamheid ouderen' en 'Extra begeleiding kwetsbare groepen' ontvangen we bijdragen van de Rijksoverheid met als doel de bestaande aanpak ten behoeve van het sociaal en mentaal welzijn van kwetsbare inwoners te intensiveren.

We zijn voornemens de rijksbijdrage in te zetten in samenwerking met organisaties in Hattem die zich richten op het welzijn van onze inwoners. De concrete invulling van deze middelen werken we nader uit en dit doen we onder andere samen met onze partners. Daar waar mogelijk en passend, heeft het de voorkeur om bestaande activiteiten met deze middelen te versterken.

<u>Financieel effect:</u>
De gemeente Hattem wordt vanuit het Rijk gecompenseerd. Voor het bestrijden van eenzaamheid bij

ouderen gaat dit om een bedrag van ongeveer € 28.000,- en voor de extra begeleiding van kwetsbare groepen om een bedrag van ongeveer € 24.000,-.

Ondernemers en belastingen

In het vierde pakket aan steunmaatregelen corona zijn er een aantal maatregelen genomen voor ondernemers in de binnenstad, met het afzien van het heffen van de reclamebelasting en de precariobelasting. En is er een bijdrage geleverd aan het ondernemersfonds. Ook is er inmiddels een fonds voor individuele ondernemers opgezet, daar informeren we u in dit pakket over. Er is nog een specifieke maatregel opgenomen in dit pakket, deze gaat over het plaatsen van een openbaar toilet in de binnenstad.

3.1 Het financieren van een toiletunit in de binnenstad
Met deze maatregel besluit de gemeente om het plaatsen van een toiletunit in de binnenstad te financieren. Met het plaatsen van een toiletunit in onze binnenstad worden horecaondernemers ontzien. Door de beperkende maatregelen met betrekking tot terrasbezoek en maximum aantal bezoekers is de wens om bezoekers van onze Hanzestad de gelegenheid te geven om toch naar het toilet te kunnen, ook al zitten de terrassen- en horecagelegenheden vol. De toiletunit wordt, zoals het nu lijkt, geplaatst tot eind augustus. De toiletunit is in beheer van de Hattemer ondernemersvereniging HAVO. De HAVO is verantwoordelijk voor de huur van de toiletwagen, onderhoud en schoonmaak en heeft de vergunning aangevraagd en gekregen. De gemeente Hattem vergoedt de gemaakte kosten aan de HAVO.

<u>Financieel effect:</u>
Het financiële effect van deze maatregel is dat de gemeente een bedrag van €8.000,- aan de HAVO vergoed voor de toiletunit in de binnenstad.

Steun voor individuele ondernemers
Begin mei is het noodfonds voor ondernemers die tussen wal en schip zijn geraakt, in werking gegaan onder de naam Stichting Stimuleringsfonds Hattem. Ondernemers die in nood zijn en geen aanspraak kunnen doen op landelijke steunmaatregelen, krijgen hier de financiële hulp die ze nodig hebben. De gemeente heeft een eenmalige bijdrage gedaan van € 10.000,- vanuit het vierde steunpakket, met als opmerking dat dit ingezet wordt voor zowel ondernemers binnen als buiten het centrum van Hattem.

Investeren in vitale kernen
Met het einde van de coronacrisis in zicht en straks een nieuw ingerichte binnenstad is dit het goede moment om als gemeente, ondernemersvereniging en andere partijen te investeren in de vitaliteit van ons centrum. Onderwerpen als vergrijzing van het ondernemersbestand en het stimuleren van startende ondernemers zijn daarbij belangrijk. Samen met onze ondernemersvereniging willen we dit onderwerp oppakken en, wellicht met een adviseur, onderzoeken wat onze binnenstad nodig heeft om vitaal te blijven. Zoals het nu lijkt kunnen eventuele kosten hiervoor gedekt worden uit het bestaande budget.

Financieel overzicht van dit pakket aan steunmaatregelen
Hier vindt u de tabel met het overzicht van de financiële consequenties van de voorgestelde maatregelen. Deze maatregelen komen overeen met de maatregelen die per beleidsterrein beschreven staan in dit memo. In deze tabel wordt duidelijk welke uitgaven we willen doen in dit pakket en ook hoe de financiële dekking van deze maatregelen wordt voorgesteld.

In deze tabel kunt u zien dat er een viertal concrete maatregelen voorzien zijn in dit pakket, die ook financiële effecten hebben. De maatregelen zullen grotendeels uit middelen bekostigd worden die we vanuit het Rijk voor corona hebben ontvangen.

Daarnaast wordt er in dit pakket aanspraak gemaakt op een aantal budgetten vanuit het Rijk. Voor deze budgetten hebben we nog geen concrete plannen, maar we voelen wel de behoefte en de noodzaak om die budgetten in te zetten voor de doelgroepen waar het budget voor bedoeld is. We zijn daarvoor op dit moment in overleg met verschillende samenwerkingspartners. Op deze manier benutten we de kracht van de samenleving en sluiten we waar mogelijk ook aan bij al bestaande projecten.

Deze twee categorieën samen vormen het totale bedrag van het pakket aan steunmaatregelen. Dit betekent dat met het pakket dat er nu voorligt, er €8.000,- uit eigen middelen beschikbaar zal moeten worden gesteld om dit pakket aan steunmaatregelen te bekostigen. Het overige bedrag kunnen we bekostigen uit de middelen van het Rijk. Het totale bedrag voor dit steunpakket komt uit op €134.600,-.

Maatregelen	Financieel effect		Bekostigd uit budget:
1.1 Ondersteuning musea	€	25.000,00	Cultuur
1.2 Ondersteuning Dijkpoort	€	600,00	Cultuur
1.3 Aanjaagbudget culturele sector	€	15.000,00	Cultuur
Jeugdigen in coronatijd	€	34.000,00	Diverse budgetten jeugd
Eenzaamheid ouderen	€	28.000,00	Eenzaamheid ouderen
Begeleiding kwetsbare groepen	€	24.000,00	Begeleiding kwetsbare groepen
3.1 Toiletunit binnenstad	€	8.000,00	Eigen middelen
Totale bedrag voor dit steunpakket	€	134.600,00	

Tabel 1. Financieel overzicht van de steunmaatregelen